

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 30.6.2026
COM(2026) 317 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raport anual privind Fondul de solidaritate al Uniunii Europene pentru 2023

CUPRINS

Introducere	2
Cereri primite în 2023:	2
Finanțare.....	6
Revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual 2021-2027.....	6
Închideri	7
Concluzii	7

INTRODUCERE

Articolul 12 din Regulamentul (CE) 2012/2002 al Consiliului din 11 noiembrie 2002 de instituire a Fondului de Solidaritate al Uniunii Europene¹ („regulamentul”) prevede obligația Comisiei de a prezenta Parlamentului European și Consiliului un raport privind activitățile Fondului de solidaritate al UE („FSUE”) din anul precedent. Prin urmare, prezentul raport descrie activitățile FSUE din 2023. Acesta sintetizează (i) cererile primite, (ii) contribuțiile financiare propuse și aprobate și (iii) cazurile închise în cursul perioadei de raportare aferente anului calendaristic 2023. Comisia a evaluat toate cererile în conformitate cu criteriile prevăzute în regulament.

În 2023, Comisia a primit **cinci noi cereri** de contribuții financiare din FSUE, și anume din Grecia (inundații), Italia (inundații în regiunea Emilia-Romagna), Austria (inundații), Slovenia (inundații) și Turcia (cutremur). Patru cereri au vizat „catastrofe naturale majore”, iar una a vizat „o catastrofă naturală într-o țară învecinată”. Toate cererile au fost evaluate ca fiind eligibile în conformitate cu criteriile prevăzute în regulament.

Italia, Slovenia și Grecia au solicitat plăți în avans. În termen de câteva săptămâni de la primirea cererilor, Comisia a acordat toate plățile în avans și a plătit în total aproximativ 220,09 milioane EUR.

În cazul cutremurului din Turcia, decizia de punere în aplicare a fost adoptată în noiembrie 2023, iar acordul de delegare a fost semnat în februarie 2024. Deciziile de punere în aplicare privind celelalte patru cereri acceptate în 2023 (Grecia, Italia, Austria, Slovenia) au fost adoptate în noiembrie și decembrie 2024. În plus, Comisia a închis două cazuri FSUE în 2023.

Anexa I prezintă pragurile aplicabile în 2023 pentru daunele cauzate de „catastrofe naturale majore” în vederea mobilizării FSUE. Anexa II cuprinde o prezentare generală a cererilor primite în 2023, inclusiv informațiile financiare relevante.

CERERI PRIMITE ÎN 2023:

În 2023, Comisia a primit cinci cereri pentru o contribuție financiară din FSUE. Toate au fost primite de Comisie în termenul legal, respectiv „cel târziu la douăsprezece săptămâni de la prima apariție a daunelor” [articolul 4 alineatul (1) din regulament]. Patru cereri au vizat „catastrofe naturale majore”, iar una a vizat „o catastrofă naturală într-o țară învecinată”.

Tabelele financiare detaliate privind aceste cereri pot fi consultate în anexa II la prezentul raport.

TURCIA – CUTREMURE

La 6 februarie 2023, două cutremure majore cu magnitudinea de 7,8 M_W și 7,5 M_W ² au lovit regiunea Kahramanmaraş din sudul Turciei, în apropierea graniței cu nordul Siriei. La 20 februarie 2023, un alt cutremur puternic, cu magnitudinea de 6,3 M_W , a lovit provincia Hatay. Aceste cutremure majore au provocat daune pe scară largă și au dus la pierderea a zeci de mii de vieți omenești. În primele trei săptămâni care au urmat catastrofei, s-au înregistrat peste

¹ Regulamentul (CE) 2012/2002 al Consiliului din 11 noiembrie 2002 de instituire a Fondului de Solidaritate al Uniunii Europene (JO L 311, 14.11.2002, p. 3) astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 661/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 (JO L 189, 27.6.2014, p. 143) și prin Regulamentul (UE) 2020/461 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 martie 2020 (JO L 99, 31.3.2020, p. 9).

² M_W – scara magnitudinii seismice „Richter” sau scara magnitudinii momentului.

10 000 de replici. S-au înregistrat pierderi materiale semnificative în 11 provincii. Potrivit evaluării daunelor, aproape 1 milion de clădiri au fost avariate, dintre care aproximativ 280 000 s-au prăbușit sau au suferit daune grave. Cutremurele au afectat grav drumurile, căile ferate, comunicațiile, rețelele de energie și de alimentare cu gaze naturale, precum și infrastructura de alimentare cu apă. Se estimează că au fost afectate 14 milioane de persoane, adică 16 % din populația Turciei.

În lunile care au urmat dezastrului, în regiunea afectată au fost amenajate 332 de tabere de corturi și 189 de tabere de containere. Aproape 1,6 milioane de persoane au beneficiat de adăpost de urgență în regiunea afectată de cutremur. În alte provincii, 330 000 de persoane afectate de catastrofă au beneficiat de cazare. În plus, din cei aproximativ 3,5 milioane de sirieni care beneficiau de protecție temporară în Turcia, peste 1,7 milioane locuiau în regiunea afectată.

La 20 aprilie 2023, Turcia a depus o cerere pentru o contribuție din FSUE în vederea finanțării operațiunilor de urgență și de recuperare în urma cutremurelor. Întrucât Turcia este implicată în negocierile de aderare cu UE, aceasta a fost eligibilă pentru a solicita asistență din FSUE în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din regulament.

Autoritățile turce au estimat daunele directe totale la 81,7 miliarde EUR, din care Comisia a acceptat 78,8 miliarde EUR ca daune directe totale eligibile. Această sumă a depășit pragul absolut aplicabil pentru „catastrofe naturale majore” de 3 miliarde EUR la prețurile din 2011, echivalentul a 3,804 miliarde EUR la prețurile din 2023. Prin urmare, catastrofa a fost calificată drept „catastrofă naturală majoră”.

În urma propunerii Comisiei COM(2023) 381 din 23 august 2023, autoritatea bugetară a aprobat, la 4 octombrie 2023, o plată în valoare de 400 de milioane EUR din FSUE către Turcia. La data de 17 noiembrie 2023, Comisia a adoptat Decizia de punere în aplicare C(2023) 7975 de acordare a unei contribuții financiare din FSUE.

Statutul Turciei de țară care negociază aderarea la UE impunea ca aceasta să semneze un acord de delegare cu Comisia Europeană. Acordul respectiv a fost semnat în februarie 2024, iar ulterior, la 19 aprilie 2024, a fost plătită suma de 400 de milioane EUR.

ITALIA – INUNDAȚIILE DIN REGIUNEA EMILIA-ROMAGNA

În perioada 1-17 mai 2023, regiunea Emilia-Romagna din Italia a fost afectată de ploi abundente și inundații. Au fost afectate șapte provincii din sectorul central-estic al regiunii, în special zonele deluroase și montane, unde s-au înregistrat ploi torențiale extrem de abundente și cantități cumulate ridicate de precipitații. Cantitățile totale cumulate de precipitații s-au situat între 200 și 500 mm. Consecințele inundațiilor ulterioare au fost grave. Pe lângă pierderile economice considerabile cauzate de daunele aduse infrastructurii și bunurilor publice și private, 14 persoane și-au pierdut viața. Peste 1 500 de alunecări de teren au fost declanșate de condițiile meteorologice extreme, afectând grav drumurile, clădirile, utilitățile publice și cursurile de apă.

Autoritățile italiene au estimat daunele directe totale la 8,53 miliarde EUR, sumă pe care Comisia a acceptat-o integral. Această sumă a depășit pragul de „catastrofă naturală majoră” pentru Italia, de 0,6 % din venitul său național brut, ceea ce a corespuns unei sume de 3,8 miliarde EUR în 2023. Prin urmare, catastrofa a fost calificată drept „catastrofă naturală majoră”.

La 24 iulie 2023, Italia a depus o cerere pentru o contribuție financiară din partea FSUE pentru a finanța operațiunile de urgență și de recuperare în urma inundațiilor din mai 2023. Italia a solicitat o plată în avans.

Comisia a acordat Italiei un avans de 94 708 385 EUR prin Decizia de punere în aplicare C(2023) 7823 din 13 noiembrie 2023. Această sumă a fost plătită în noiembrie 2023.

În urma propunerii COM(2024) 325 a Comisiei din 27 august 2024, autoritatea bugetară a aprobat plata a 378 833 540 EUR din FSUE către Italia. La data de 18 decembrie 2024, Comisia a adoptat Decizia de punere în aplicare C(2024) 9259 de acordare a unei contribuții financiare din FSUE. Soldul de 284 125 155 EUR a fost plătit în decembrie 2024.

SLOVENIA – INUNDAȚII

Între 3 și 6 august 2023, un sistem puternic de joasă presiune a provocat precipitații abundente în Slovenia. Ploile torențiale au produs inundații, alunecări de teren și curgeri de noroi de proporții. Cele mai mari cantități de precipitații s-au înregistrat în jumătatea de nord a Sloveniei, unde s-au înregistrat până la 150-200 mm de precipitații. Amploarea inundațiilor a fost fără precedent și a afectat cele mai mari râuri din Slovenia. Apele mari au distrus drumuri, poduri, infrastructura de apă potabilă și de ape uzate, infrastructura energetică, spații urbane, terenuri agricole și numeroase locuințe.

Autoritățile slovene au estimat daunele directe totale la aproape 10 miliarde EUR, din care Comisia a acceptat 7,32 miliarde EUR ca daune directe totale eligibile. Această sumă a depășit pragul de „catastrofă naturală majoră” pentru Slovenia, de 0,6 % din venitul său național brut, ceea ce a corespuns unei sume de 308,8 milioane EUR în 2023. Prin urmare, catastrofa a fost calificată drept „catastrofă naturală majoră”.

La 20 octombrie 2023, Slovenia a depus o cerere pentru o contribuție financiară din partea FSUE pentru a finanța operațiunile de urgență și de recuperare în urma inundațiilor din august 2023. Slovenia a solicitat o plată în avans.

Comisia a acordat Sloveniei un avans de 100 000 000 EUR prin Decizia de punere în aplicare C(2023) 8168 din 23 noiembrie 2023. Această sumă a fost plătită în decembrie 2023.

În urma propunerii COM(2024) 325 a Comisiei din 27 august 2024, autoritatea bugetară a aprobat plata a 428 405 059 EUR din FSUE către Slovenia. La data de 20 noiembrie 2024, Comisia a adoptat Decizia de punere în aplicare C(2024) 8331 de acordare a unei contribuții financiare din FSUE. Soldul de 328 405 059 EUR a fost plătit în decembrie 2024.

AUSTRIA – INUNDAȚII

Între 3 și 6 august 2023, ploile abundente au cauzat daune diverselor infrastructuri publice și private în sudul Austriei, în special în sudul Carintiei și în Stiria. Precipitațiile au inundat clădiri, pivnițe, garaje, păduri și câmpuri și au declanșat peste 900 de curgeri de noroi și alunecări de teren. Peste 120 de municipalități au suferit daune cauzate de furtuni, inclusiv întreruperi izolate ale alimentării cu energie electrică din cauza nivelului ridicat al apelor subterane. De asemenea, au fost raportate daune în provinciile învecinate, cum ar fi Salzburg și Burgenland.

Autoritățile austriece au estimat daunele directe totale la 208 milioane EUR, sumă pe care Comisia a acceptat-o. Acestea au depus o cerere în temeiul criteriului privind producerea unei „catastrofe naturale într-o țară învecinată”, conform căruia asistența din FSUE poate fi mobilizată și pentru orice catastrofă naturală dintr-un stat eligibil care constituie, de asemenea, o „catastrofă naturală majoră” într-un stat eligibil învecinat. Întrucât aceeași catastrofă naturală a fost calificată drept „catastrofă naturală majoră” în Slovenia, cererea Austriei a fost eligibilă pentru o contribuție din FSUE fără un prag specific.

La 19 octombrie 2023, Austria a depus o cerere pentru o contribuție financiară din FSUE pentru a finanța operațiunile de urgență și de recuperare în urma inundațiilor din august 2023.

În urma propunerii COM(2024) 325 a Comisiei din 27 august 2024, autoritatea bugetară a aprobat plata a 5 199 245 EUR din FSUE către Austria. La data de 16 decembrie 2024, Comisia a adoptat Decizia de punere în aplicare C(2024) 8860 de acordare a unei contribuții financiare din FSUE. Contribuția a fost plătită în decembrie 2024.

GRECIA – INUNDAȚIILE DIN REGIUNEA TESALIA

În perioada 4-11 septembrie 2023, o furtună puternică și extinsă, care a produs cantități extreme de precipitații, a traversat unele părți ale Greciei, provocând inundații catastrofale în mai multe locuri din centrul țării, în special în Tesalia. Cantitățile totale cumulate de precipitații s-au situat între 400 și 1 000 mm în regiunile afectate. În timpul furtunii, cea mai mare parte a regiunii a primit echivalentul unei cantități medii anuale de precipitații. Ploile torențiale au provocat inundații majore în centrul Greciei, lăsând zone vaste sub apă. Inundațiile au provocat daune grave infrastructurii, au transformat străzile în râuri, au dărâmat clădiri și poduri și au lăsat sate întregi sub ape. Pe lângă pierderile economice considerabile cauzate de daunele aduse infrastructurii și bunurilor publice și private, 17 persoane și-au pierdut viața.

Autoritățile elene au estimat daunele directe totale la 2,33 miliarde EUR, sumă pe care Comisia a acceptat-o. Această sumă a depășit pragul de „catastrofă naturală majoră” pentru Grecia, de 0,6 % din venitul său național brut, ceea ce a corespuns unei sume de 1,09 miliarde EUR în 2023. Prin urmare, catastrofa a fost calificată drept „catastrofă naturală majoră”.

La 20 noiembrie 2023, Grecia a depus o cerere pentru o contribuție financiară din FSUE pentru finanțarea operațiunilor de urgență și de recuperare în urma inundațiilor din Tesalia din septembrie 2023. Grecia a solicitat o plată în avans.

Comisia a acordat Greciei un avans de 25 382 237 EUR prin Decizia de punere în aplicare C(2024) 505 din 23 ianuarie 2024. Această sumă a fost plătită în februarie 2024.

În urma propunerii COM(2024) 325 a Comisiei din 27 august 2024, autoritatea bugetară a aprobat plata a 101 528 949 EUR din FSUE către Grecia. La data de 22 noiembrie 2024, Comisia a adoptat Decizia de punere în aplicare C(2024) 8417 de acordare a unei contribuții financiare din FSUE. Soldul de 76 146 712 EUR a fost plătit în decembrie 2024.

FINANȚARE

Cuantumurile individuale ale asistenței propuse de Comisie au fost calculate în conformitate cu metoda stabilită în 2002 și aplicată în toate cazurile ulterioare. Aceasta se bazează pe raportul dintre daunele directe totale acceptate cauzate de catastrofă și prosperitatea relativă a statului afectat, astfel cum este reflectată de pragul de catastrofă majoră (a se vedea anexa I).

În consecință, în cazul „catastrofelor naturale majore”, se aplică un sistem progresiv, în două etape, potrivit căruia țara primește o rată mai mică a ajutorului, și anume 2,5 % din daunele directe totale, pentru partea de daune care se situează sub prag și o rată mai mare a ajutorului, și anume 6 %, pentru partea de daune care depășește pragul. Cele două sume se adună. În cazul „catastrofelor naturale regionale” și al „catastrofelor naturale într-o țară învecinată” se acordă 2,5 % din daunele directe totale.

După ce Parlamentul European și Consiliul au aprobat mobilizarea FSUE și au pus la dispoziție creditele bugetare necesare în bugetul UE, Comisia a adoptat decizii de punere în aplicare privind acordarea de asistență fiecărei țări în parte și a plătit apoi întreaga sumă. În cazurile în care fusese acordat un avans, a fost plătit numai soldul contribuției integrale.

Anexele la deciziile de punere în aplicare au inclus o descriere generică a utilizării preconizate a fondurilor, au enumerat autoritățile desemnate de statele beneficiare pentru a gestiona contribuția FSUE și au precizat autoritatea independentă responsabilă pentru audit și control.

În cursul perioadei de raportare, Parlamentul European și Consiliul, în calitate de autoritate bugetară, au aprobat trei contribuții financiare din FSUE, astfel cum au fost propuse de către Comisie. Comisia și-a prezentat propunerea de mobilizare a FSUE într-un singur grup:

- La 28 august 2023, Comisia a prezentat o propunere³ de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind mobilizarea FSUE în vederea furnizării de asistență României, Italiei și Turciei în urma catastrofelor naturale din 2022 și 2023. Această propunere a fost însoțită de Decizia nr. 10/2023, care propunea transferul unei sume de 446 836 375 EUR de la linia de rezervă pentru Rezerva pentru solidaritate și ajutoare de urgență („SEAR”) către linia bugetară operațională a FSUE, atât în credite de angajament, cât și în credite de plată.

Propunerea de mobilizare a fost adoptată de autoritatea bugetară la 4 octombrie 2023, acordându-se asistență în valoare de 454 835 030 EUR din FSUE pentru: (i) România, în legătură cu seceta din vara anului 2022; (ii) Italia, în legătură cu inundațiile din regiunea Marche din septembrie 2022; și (iii) Turcia în legătură cu cutremurele din februarie 2023. În urma adoptării deciziilor de punere în aplicare respective de acordare a asistenței, suma de 33 895 935 EUR a fost plătită României la 14 decembrie 2023, suma de 20 939 095 EUR a fost plătită Italiei la 14 decembrie 2023, iar suma de 400 000 000 EUR a fost plătită Turciei la 19 aprilie 2024.

REVIZUIREA LA JUMĂTATEA PERIOADEI A CADRULUI FINANCIAR MULTIANUAL 2021-2027

În iunie 2023, ca urmare a presiunii tot mai mari asupra FSUE, Comisia a propus, în cadrul revizuirii la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM), majorarea plafonului rezervei pentru solidaritate și ajutoare de urgență (SEAR), inclusiv al FSUE, cu 2,5 miliarde EUR (la prețurile din 2023) pentru ultimii patru ani ai CFM 2021-2027. Scopul

³ COM(2023) 381 din 23.8.2023.

acestei propuneri a fost de a consolida capacitatea UE de a răspunde la crize și situații de urgență. Revizuirea la jumătatea perioadei a fost finalizată în 2024, iar rezultatul acesteia va fi analizat în raportul anual privind FSUE pentru 2024.

ÎNCHIDERI

Articolul 8 alineatul (3) din regulament prevede că, în termen de 24 de luni de la data plății contribuției financiare, statul beneficiar trebuie să prezinte un raport privind execuția contribuției financiare („raport privind execuția”), împreună cu o declarație care justifică cheltuielile („declarație de validitate”).

Comisia a închis două cazuri FSUE în 2023.

Ungaria, pandemia de COVID-19 în 2020: contribuția financiară din FSUE s-a ridicat la 39 723 926 EUR. Autoritățile maghiare au prezentat raportul privind execuția și declarația de validitate în iunie 2022. Pe baza informațiilor furnizate de Ungaria, cheltuielile eligibile s-au ridicat la 39 723 926 EUR și nu s-au constatat nereguli. Comisia a constatat că nu era necesară nicio corecție financiară, iar dosarul a fost închis în octombrie 2023.

Italia, condiții meteorologice severe în 2019: contribuția financiară din FSUE s-a ridicat la 211 707 982 EUR. Autoritățile italiene au prezentat raportul privind execuția și declarația de validitate în februarie 2023. Pe baza informațiilor furnizate de Italia, cheltuielile eligibile s-au ridicat la 213 626 902,82 EUR, ceea ce depășea contribuția din FSUE. Comisia a constatat că nu era necesară nicio corecție financiară, iar dosarul a fost închis în decembrie 2023.

CONCLUZII

În 2023, tendința către dezastre naturale grave a continuat, de la inundații fără precedent în Uniune la un cutremur catastrofal în Turcia.

Aceste evenimente nu numai că au dus la pierderea de vieți omenești, ci au exercitat și o presiune imensă asupra economiilor și ecosistemelor Uniunii și ale țărilor candidate, evidențiind necesitatea urgentă a unor acțiuni coordonate de combatere a schimbărilor climatice și de consolidare a rezilienței pentru viitor.

Aceste dezastre au exercitat, totodată, o presiune asupra bugetului FSUE, deja suprasolicitat. Suma de 400 de milioane EUR plătită Turciei este cea mai mare sumă de asistență plătită vreodată unei țări care negociază aderarea la UE. Această sumă plătită de FSUE este semnificativă în raport cu bugetul total al FSUE pentru 2023, care a fost de numai 500 de milioane EUR la prețurile din 2011 și de 662,45 milioane EUR la prețurile din 2023. În același timp, plata în avans în valoare de 100 de milioane EUR către Slovenia în urma inundațiilor din august 2023 a reprezentat, de asemenea, un nivel-record pentru FSUE.

În concluzie, dimensiunea cererilor de asistență primite în 2023 și presiunea sporită asupra bugetului FSUE au confirmat nevoia semnificativă de sprijin din partea fondului.